

Zo normaal mogelijk

De mens zien loopt als een rode draad door de geschiedenis, de cultuur en de werkwijze van de JP heen. Waren de woningen vroeger meestal ingericht op groepswonen, tegenwoordig heeft vrijwel iedereen die ondersteuning van de JP krijgt een eigen appartement, ongeacht de ondersteuningsvraag. We hebben het heel bewust over individueel wonen en niet over zelfstandig wonen, want iemand die individueel woont kan 24/7 ondersteuning hebben. René, die ondersteund wordt door de JP, zei daar ooit treffend over: “Ik woon individueel, want als ik zelfstandig zou wonen, zou ik hier niet wonen.”

We gaan terug naar een JP-locatie ergens in het jaar 1995. Op een vrijdagmiddag zitten een paar cliënten en begeleiders bij elkaar. Het is bijna weekend en wat is er leuker dan dat

's avonds gezellig samen in te luiden met wat lekkers? Zo doet het 'hapjesgeld' zijn intrede. Dus hup, naar de winkel voor lekkere hapjes. Iedereen is enthousiast: zo zouden ze het thuis ook doen! Met het succes van het hapjesgeld in het achterhoofd bedenken de begeleiders dat ze op de woensdagen wel met cliënten willen koken. Tot die tijd werd er meestal door koks in een centrale keuken gekookt. Van lieverlee wordt er steeds minder gekookt vóór mensen en meer mét mensen. Je eigen potje koken, of daar in ieder geval bij helpen, is belangrijk voor iedereen. Het is een wezenlijk onderdeel van het dagelijks leven.

Sommige mensen die ondersteuning krijgen kunnen zelf koken, anderen kunnen een handje helpen en voor weer anderen is dat niet mogelijk. Toch vinden we dat er bij iedereen in het appartement gekookt moet kunnen worden. Want eten is meer dan alleen het naar binnen stoppen van voedsel. Het gaat om geur, om meemaken, om het zien van het werk dat nodig is om een maaltijd te bereiden. Juist de zintuigelijke ervaringen die bij het koken

horen, zijn een uitgelezen kans om mensen te prikkelen. Als begeleiders bijvoorbeeld met Henk koken, gooien ze de geschildre aardappels op zo'n manier in de pan dat hij een beetje nat gespetterd wordt. Het is Henks favoriete activiteit!

Inmiddels hebben vrijwel alle mensen die individueel wonen hun eigen keuken én hun eigen wasmachine. Of ze nu kunnen koken, kunnen wassen of niet, we gaan voor zo normaal mogelijk. Dat betekent niet dat ze er alleen voorstaan. Het betekent dat ze de mogelijkheid hebben om het zelf te doen of zelf iets te regelen. Dat is niet altijd perfect, want bij niemand is het thuis áltijd netjes en soms is een afhaalpizza ook prima.

Door die eigen keuken ontstaat er van alles. Zo komt de zus van Jacob elke week op dinsdagavond langs om samen met hem te koken. "Koken moet je toch," zegt ze en zo hebben ze wekelijks samen tijd om bij te praten, zonder dat het voelt als een verplichting. Of neem Jacky, een jonge meid

van begin twintig. Op het aanrecht in haar eigen keukentje staat een nieuw zachtroze Senseo-apparaat te blinken. Op één van de eerste dagen in haar nieuwe huis biedt ze haar vader een bakkie aan en zet dat vervolgens zelf. Voor haar vader een onbeschrijfelijk moment: zijn dochter zet koffie voor hem. Een gevoel van trots, een brok in zijn keel. Zo hoort het te zijn als je even langs komt bij je dochter. En Jacky? Zij heet haar vader zo welkom in haar thuis.

Merel heeft een eigen appartement met een eigen voordeur en beneden in de hal een eigen brievenbus. Ze heeft moeite met de overgang van haar werk naar huis. Het liefst wil ze die overgangen niet, dus niet meer naar haar werk of – als ze daar eenmaal is – “nooit meer naar huis”. In het zoeken naar positieve overgangen krijgen begeleiders een idee: wat als Merel haar eigen brievenbus gaat legen? Vanaf dat moment drinkt ze elke dag na werktijd eerst thuis rustig koffie en daarna gaat ze naar beneden om haar brievenbus te legen. Ze loopt vol trots door de gangen met haar eigen sleutel om haar nek. Merel krijgt meer en meer post

en ook begeleiders stoppen wel eens wat in haar bus. De overgangen tussen werk en huis zijn nu positief voor haar en bevestigen haar in wat ze zelf kan.

Begeleiders ondersteunen in het individueel wonen daar waar iemand dat nodig heeft en vaak terwijl ze ondertussen een praatje maken. Zo is er tijd en aandacht voor de ander binnen de dagelijkse, huiselijke routines. Ondersteuning buiten het appartement is vervangen door leven in en rondom de woning. Zelf koken, zelf wassen of je eigen brievenbus legen gaat daarmee over volwaardig leven. Het gaat over meedoen, over gezien worden, over zelf beslissingen nemen en ten diepste over leven en zijn wie je bent.